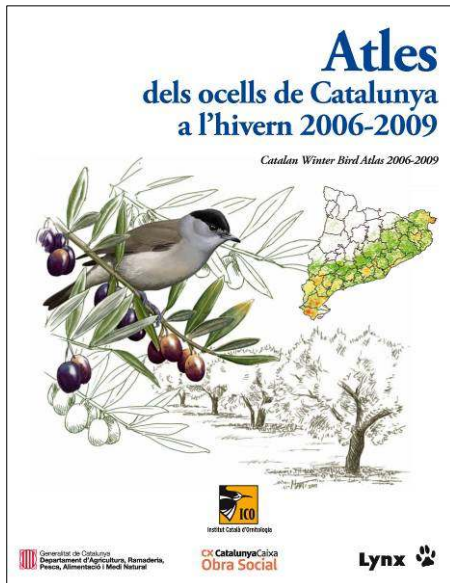

NOTA DE PREMSA

L'Atles dels ocells de Catalunya a l'hivern 2006-2009 representa un dels majors èxits col·lectius en matèria de coneixement de la biodiversitat al nostre país i sens dubte esdevindrà una obra de referència, tant per a la ciència com per al món dels amants de la natura.

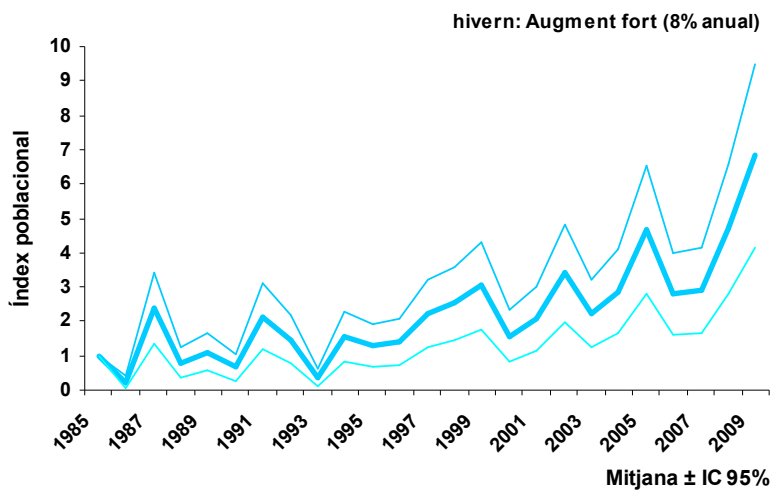
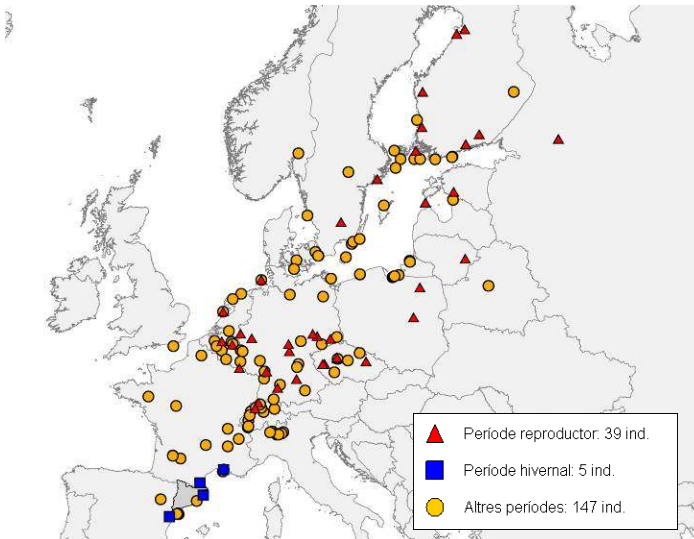
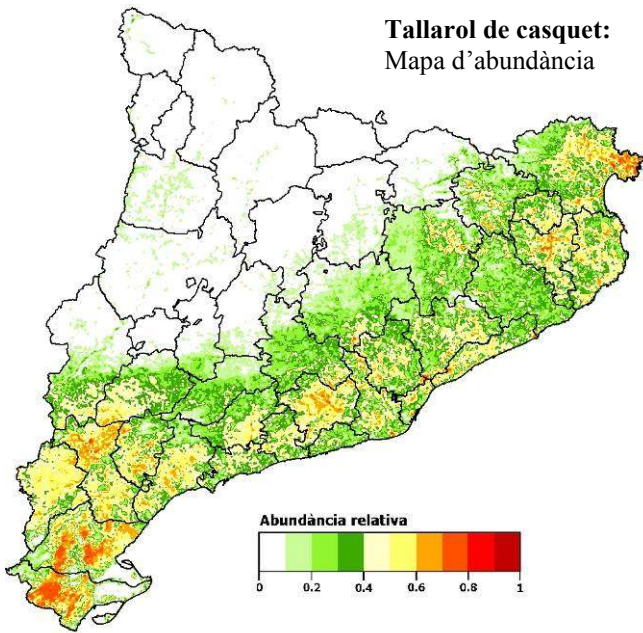

El proper dimecres dia 18 de maig a les 19:00 h es farà l'acte de presentació de l'*Atles dels ocells de Catalunya a l'hivern 2006-2009* a l'Auditori de CX La Pedrera (Passeig de Gràcia 92, Barcelona), on s'espera que s'hi apleguin centenars de persones que, d'una o altra manera, se senten atretes pels ocells i per la natura en general.

Aquest ha estat un llarg projecte dut a terme per l'Institut Català d'Ornitologia, entitat dedicada a l'estudi dels ocells des de la seva fundació, l'any 1975. L'Atles ha comptat amb el suport del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural i de l'Obra Social de CatalunyaCaixa i ha estat possible gràcies a la participació altruista de més de 1.000 col·laboradors (29.000 hores de treball voluntari), fet que representa un dels majors èxits de l'anomenada ciència de la ciutadania a Catalunya.

El llibre, publicat conjuntament per l'Institut Català d'Ornitologia i Lynx Edicions, és de característiques molt similars al seu predecessor, l'*Atles dels ocells nidificants de Catalunya 1999-2002* i està escrit en català i anglès, en una clara intenció d'aportar informació útil més enllà de les nostres fronteres. Un total de 318 espècies d'ocells han estat observades a Catalunya durant el període d'estudi, de les quals 206 hi han hivernat de forma abundant i regular. La distribució i abundància d'aquestes espècies ha estat, sovint, ben diferent de la del període reproductor i, en determinats casos, molt canviant d'un hivern a un altre. El llibre demostra el paper crucial que té Catalunya per a la hivernada de moltes espècies que crien al centre i nord d'Europa, l'èxit de la conservació de les zones humides catalanes per a la gran majoria dels ocells aquàtics o els efectes del canvi climàtic en espècies que fins fa ben poc resultaven desconegudes com hivernants al nostre país. Tot plegat es mostra amb un nivell de detall molt alt, amb mapes de fins a 250x250 m de resolució, i, per primera vegada, es reuneixen i analitzen dades dels seguiments temporals que s'estaven recopilant des de l'any 1972.

Tal com expressa en el seu pròleg Ruud Foppen, president del Consell Europeu de Censos d'Ocells (EBCC), les tècniques d'anàlisi emprades en aquest Atles situen al nostre país a l'avantguarda d'Europa. De fet, l'*Atles dels ocells de Catalunya a l'hivern 2006-2009* es considera el primer d'una nova generació d'Atles i el nou referent en el que cal que es fixi la comunitat EBCC de cara a la confecció dels futurs Atles a nivell d'Europa.

Ànec blanc:
Tendència poblacional

Algunes preguntes que gràcies a aquest Atlas ja podem respondre:

1) *Quan hi ha un major nombre d'ocells, a l'estiu o a l'hivern?*

Les estimacions de poblacions d'ocells realitzades en aquest atlas d'hivern donen un total de 65 milions d'ocells, mentre els càlculs realitzats en l'anterior *Atlas dels ocells nidificants de Catalunya 1999-2002* van estimar la població reproductora a Catalunya en 35 milions d'ocells. Sembla doncs, que el còmput general entre els ocells que marxen cap al sud a la tardor per passar l'hivern en terres més càlides i els que arriben des del nord per quedar-se a passar l'hivern entre nosaltres és favorable als segons. L'hivern a casa nostra ens pot semblar sovint fred i dur però és relativament suau si ho comparem amb les zones del nord i centre d'Europa des d'on ens arriben majoritàriament els ocells.

2) *Quan hi ha més espècies diferents d'ocells, a l'estiu o a l'hivern?*

Les xifres totals d'ambdues estacions són molt similars, però n'hi ha una mica més a l'estiu. A l'Atlas dels ocells nidificants es va constatar la presència de 326 espècies (232 reproductores i 94 estivals no reproductores). En aquest nou atlas hivernal s'han detectat 318 espècies (206 hivernants més o menys abundants i 112 molt escasses).

3) *On hi ha més ocells a Catalunya a l'hivern?*

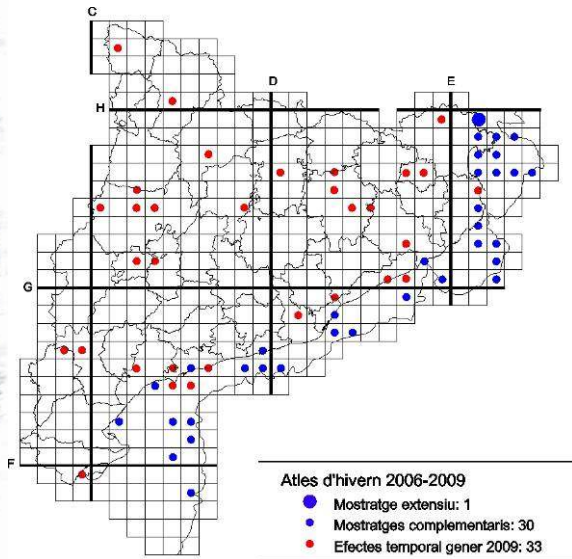
No hi ha la mateixa abundància d'ocells a tot arreu. Als cims nevats dels Pirineus sovint hi queden ben pocs ocells, però, tot i l'extrema duresa del clima, algunes espècies com la perdiu blanca o la gralla de bec groc aconsegueixen resistir l'estació freda per sobre del límit altitudinal del bosc. On realment hi ha més ocells és a les zones humides i als conreus mediterranis. Tal com mostra intencionadament la coberta del llibre, els camps d'oliveres esdevenen una font d'aliment hivernal de primer ordre per a molts dels petits ocells, com el tallarol de casquet, que hivernen a Catalunya i després retornen al centre i nord del continent.

4) *Quines són les espècies més abundants a l'hivern a Catalunya?*

L'espècie més abundant és el pinsà comú, amb un total d'11 milions d'individus, el segueix el pardal comú, amb poc més de 6 milions, i l'estornell vulgar, amb gairebé 4 milions. El pardal comú és un ocell resident i la seva població no varia gaire estacionalment. Les altres dues espècies, en canvi, són migradores i cada any ens n'arriben milions d'individus des de latituds superiors.

5) *La meteorologia, pot afectar la distribució hivernal de les espècies?*

A l'hivern, molts ocells canvien la zona on es troben en funció tant dels recursos disponibles com del temps que faci. A l'Atlas hem estat testimonis de fenòmens veritablement extrems. El 24 de gener de 2009 un extraordinari temporal de vent va escombrar la península Ibèrica, i va arrossegar literalment molts ocells marins de les costes atlàntiques i els va deixar caure per tota Catalunya, on mai fins aleshores s'havien vist. Aquest seria, per exemple, el cas de la gavineteta de tres dits, una part de les quals van acabar morint poc després d'aquest episodi.

Gavineta de tres dits: En blau, els llocs de presència hivernal habitual, en vermell els causats pel temporal de gener de 2009.

Més informació

Us podeu descarregar una mostra de l'Atles a
http://www.ornitologia.org/monitoratge/mostra_atles.pdf
Per a més informació, podeu posar-vos en contacte amb
Sergi Herrando o amb Marc Anton, dos dels editors del llibre
ornitologia@ornitologia.org
93 4587893

Il·lustracions © Martí Rodríguez Franch